

HUMILITAS ET PATIENTIA. Vide Patientia et Humilitas *infra*.
HUMILITAS ET PAUPERITAS. Vide Pauperitas et Humilitas *infra*.
HUMILITAS ET SAPIENTIA. Vide Sapientia et Humilitas *infra*.
HUMILITAS ET SCIENTIA. Vide Scientia et Humilitas *infra*.
HUMILITAS ET SIMPLICITAS. Vide Simplicitas et Humilitas *infra*.
HUMILITAS ET TIMOR.

S. MAXIMUS MART. 420. Qui timet Dominum, semper conjunctam habet humilitatem comitem. Centur. 1, de Charit., cap. 48.
IN VITIS PATR. 421. Semper homo humilitatem et timorem Dei ita incessabiliter respirare debet, sicut statum quem naribus attrahit vel emittit. Lib. 5, libell. 15, de Humilit., num. 32.
HUMILITAS ET VIRGINITAS. Vide Virginitas et Humilitas *infra*.
JOAN. CASS. 422. Tunc gratum Deo jejuni manus efficitur, cum hoc fructibus charitatis fuerit consummatum. Lib. 5, de Canob. Institut., cap. 85.
S. FULGENT. 423. Jejuniis sic est adhibenda temperies, ut corpus nec saturitas excitet, nec inedia immoderata debilitet. Epist. 3, ad Probam., cap. 13.
S. AUGUST. 424. Qui non potest jejunare, amplius debet erogare pauperibus: ut peccata quae non potest jejunando curare, possit in elemosynas dando redimere. Serm. 1, Sabbat. post Dom. Quinquag.
 425. Bonum est jejunare, fratres, sed melius est elemosynam dare. *Ibid.*
 426. Si possibilitas non fuerit jejunandi, elemosyna sufficit sibi sine jejuniis: jejunium vero sine elemosyna, omnino non sufficit. *Ibid.*
 427. Qui vult orationem suam volare ad Deum, faciat illi duas alas, idest elemosynam et jejunium, et ascendet celeriter, et audietur. *Ibid.*
S. BONAV. 428. Oratio habet duplices alas, jejunium et elemosynam. Tit. 2, Dietae, cap. 2.
 429. Si jejunaveris sine elemosyna, nihil jejunium tuum reputatur. Lib. 4, Pharetr., cap. 45.
S. ELIGIUS. 430. Illud jejunium Deus approbat, quod ad ejus oculos manus elemosynarum levat. Homil. 11.
S. GREGOR. MAGNUS. 431. Illud jejunium Deus approbat, ut hoc quod tibi subtrahis, alteri largiaris, ut unde tua

caro affligitur, inde egentis proximi caro reparatur. Homil. 16, super Evang.
 432. Bene jejunat, qui alimenta corporis (quae sunt communia dona Creatoris) cum indigentibus percipit. *Ibid.*
 433. Bene jejunat, qui ea quae sibi subtrahit, non ventri postmodum offerenda custodit, sed pauperibus tribuit. *Ibid.*
 434. Laborem jejunii tui misericordiae opera commendat, et abstinencia tua pauperum refecione sit gratior. Epist. 1, ad Demetriad.
 435. Orationis alae sunt jejunium et elemosyna: jejunium quidem levem facit orationem, ut cito evolet, sed elemosyna pinguem reddit, ne deficiat in via. Super Tobiam, cap. 12.
 436. Bonum est jejunium, sed melior est elemosyna: quia quod jejunium subtrahit, elemosyna tribuit. *Prosec.*
 437. Per jejunium affligitur caro propria, per elemosynam vero reficitur aliena. De Elemos., cap. 4.
 438. Si absque elemosyna jejunes, non hoc jejunium reputatur: cum ventris servo, ac temulento, qui ita jejunat, deterior sit, tantoque peior, quanto crudelitas delicis nequior est. Homil. 78, super Math.
 439. Jejunium sine elemosyna, Deo acceptum non est. In cap. 4, Regulae S. Bened., verbo Quare.
 440. Jejunium sine elemosyna, non tam purgatio animae, quam carnis afflictio est. Serm. 4 de Jejuniis decem mensis.
 441. Vera jejunia abundant fructibus largitatis, et in pauperes Christi benignis sunt foecunda muneribus. *Ibid.*
 442. Efficacissima pro peccatis deprecatio est in elemosynis atque jejuniis, et velociter ad divinas concedit aures talibus oratio elevata suffragiis. *Ibid.*, serm. 5.
 443. Rationabilibus sanctisque jejuniis, nulla utilius quam elemosynarum opera copulantur. Serm. 6 Quadrag.
 444. Jejunium christiani, egentis debet esse refectio. Homil. 3 Quadrag.
 445. Bene jejunat quicumque esurient suam refecti pauperis satietate sustentat. *Ibid.*, homil. 4.
 446. Esurit jejuniis, jejunium sicut, quod non pietatis cibo pascat, quod potu misericordiae non rigatur. *Prosec.*
 447. Alget jejunium, jejunium deficit, quod non elemosynae vellus tegit, quod non misericordiae operit vestimentum. Serm. 8.
 448. Fratres, quod est terris ver, hoc misericordiam scimus esse jejunio. *Prosec.*
 449. Sicut veris flatus, tota facit germina flores: ita misericordia tota jejuni semina produ-

S. HIERON.
 HUGO CALD.
 S. INNOCENT.
 S. JOHANNES CHRYSOST.
 JOAN. TERTI.
 S. LEO I.
 S. MAXIMUS EPISCOPIUS TAURIN.
 S. PETRUS CHRYSOL.

cit in florem, sic in coelestem messem totum jejunium facit fructificare virtutem.
 450. Quod oleum lucernae est, hoc jejunio pietas: sicut lucernae lumen olei pinguedo succendit, et moderata pasta facit illud ad totius noctis solatium perluere: sic pietas facit splendere jejunium. *Ibid.*
 451. Quod diei sol est, hoc elemosyna noscitur esse jejunio. *Prosec.*
 452. Sicut jubar solis clariorem perficit diem, et totam nubium dispergit obscuritatem: sic elemosyna jejunii sanctificat sanctitatem. *Ibid.*
 453. Quod est anima corpori, jejunio largitas hoc habetur. *Prosec.*
 454. Sicut enim mortificatur corpus e corpore anima cum recedit: ita mors est jejunii, largitatis abscessus. *Ibid.*
 455. Jejunium tunc vincit tunc viget, tunc triumphat, cum duce misericordia pugnat. *Ibid.*
 456. Misericordia et pietas, jejuni sunt alae, per quas tollitur et portatur ad caelum, sine quibus jacet et volutatur in terra. *Ibid.*
 457. Jejunium sine misericordia, simulacrum famis est, imago nulla est sanctitatis. *Ibid.*
 458. Qui non jejunat pauperi, Deo fingit. *Ibid.*
 459. Qui jejunans, prandium suum non erogat, sed deponit, cupiditati probatur jejunare, non Christo. *Ibid.*
 460. Sine pietate jejunium, occasio est avaritiae, non est propositum parcitatis. *Ibid.*
 461. Jejunium sine misericordia non est veritas, sed figura. *Ibid.*
 462. Jejunium quamvis excludat vitiorum morbos, carnis amputet passiones, criminum causas propellat: tamen sine misericordiae unguento, sine elemosyna sumpta, perfectam salutem manibus non reponit. *Ibid.*, serm. 44.
 463. Jejunium sanat vulnera peccatorum, sed cicatrices vulnerum sine misericordia non emundat. *Ibid.*
 464. Erit jejunium nostrum clarus, si nobis dies splendor misericordiae dat serenos. *Ibid.*
 465. Fames est avaritiae, jejunium sine misericordia: cupiditatis poena est, sine pietate jejunium. *Ibid.*, serm. 2.
 466. Jejunium sine misericordia deficit, jejunium sine pietate jejunat. *Ibid.*
 467. Est ager cultus sine semine, sine miseratione jejunans. *Prosec.*
 468. Agor cultus sicut sine semine fit sterilis, ita jejunans dat menti cultum, corpori decorum, sed sine misericordia ad fructum vitae non pervenit. *Ibid.*
 469. Quod est sine rege aula regia, hoc est sine largitate jejunium. *Ibid.*

470. Jejunium lucret innocentia, radiat castitate, fulget actibus, sanctitatis toto magnificatur ornatu: sed sine misericordia gloriam non habet, mercede caret, palmam non tenet. *Ibid.*
 471. Homo in laetissima pauperum jacta semina jejunii: quae siccantur jejunii virtutes, arescunt jejunantium messes, quae pauperum floribus non fuerint irrigatae. *Ibid.*
 472. Perfusa non sic annae flamma extinguitur, Nec sic calente sole tabescent nives, Ut turbidarum scabra culparum seges, Vanescit almo trita sub jejuniis.
 Si blanda semper miscetur largitas. In Cathemerino, de Hymno jejunant., vers. 206.
 473. Pro reficiendo paupere, etiam jejunare bonum est. Sent. 269.
JEJUNIUM ET HUMILITAS.
 474. Pallor et macies cum humilitate, decus est monachi. Lib. 3, num. 64.
JEJUNIUM ET ORATIO.
 475. Jejunia multum adjuvant orationem. Epist. 121, ad Probam., cap. 13.
 476. Ostendit se homo velle impetrare quod postulat, cum se affligit jejunio. *Prosec.*
 477. Ut accepta possit esse oratio, consortium vult secum habere jejunium. De Quaest. Veteris et Nov. Testamenti, quaest. 120.
 478. Sicut sine cibo non est plena refectio, sic et jejunium sine oratione non potest animam perfecte nutrire. Serm. 1, fer. 4, Dom. 16 post Pentec.
 479. Ingredi non potest jejunium et oratio in animam ab ebrietatis sordibus inquinatam. Conc. 2, de Jejun.
 480. Jejunium orationi devotionem et fiduciam donat: oratio virtutem impetrat jejunandi, et jejunium gratiam promeretur orandi. Serm. 4, quadrag.
 481. Jejunium orationem roborat, oratio sanctificat jejunium et Domino representat. *Ibid.*
 482. Sint jejunio, ut facile oculos penetret, aliquid: orationis scilicet atque justitiae. *Ibid.*
 483. Quid jejunium proderit, si relinquatur in terra? sublevetur ergo jejunium penna quadam orationis. Serm. 4 Quadrag. de Jejuniis et orat.
 484. Oratio per jejunium facilis penetrat eorum. Serm. 24, ad Sororem suam.
 485. Per jejunium et orationem mens conjungitur Angelis et copulatur Deo. *Ibid.*
 486. Oratio pestes mentis curat, et jejunium pestes corporis. Tit. 2, dietae, cap. 4.
 487. Efficax est oratio praecedente jejunio. De Jejun. et Tentat. Christi, cap. 2.
 488. Sola oratione pinguescit, quam macies corporis pascit. Super Tobiam, cap. 11.

PRUDENT. FOETA.
 SIXTUS PHILOSOPH.
 IN VITIS PATR.
 S. AUGUST.
 S. BASILIUS MAGNUS.
 S. BERNARD.
 S. BONAV.
 S. CYPRIAN.
 GLOSS. INT.

et virginitate) ornata, virtutum geminoque mentis pariter et corporis decore praeuligida, in caelestibus cognita caeli civium in se provocavit aspectus: ita ut et Regis animum in sui concupiscentiam inclinaret, et caelestem nuntium ad se de supernis delegaret. *Ibid.*, homil. 2.

819. Maria virginem se obliata, gloriatur de humilitate: et tu negligendo humilitatem, blandiris tibi de virginitate. *Ibid.* homil. 4.

820. Virginitas in corpore nihil proderit, si humilitas a corde discesserit. Serm. 21, *ad Soror.*

S. DONAV. 821. Sine pudore et humilitate, virginitas parum valet. *De Medit. vite Christi*, cap. 4.

S. FULGENT. 822. Virgo Christi non potest Christo, nisi cordis humilitate conjungi: Fili enim Dei thalamus elatas virgines non recipit, et humilis sponsus a connubio suo superbas expellit. Epist. 3, *ad Probam*, cap. 18.

GRATIANUS 823. Virginitatem cum humilitate admiramus, et continentiam cum castitate, quam acceptissimam Deo dicimus. In *Decret.*, part. 1, dist. 30, can. *Ilac.*

HUGO A S. VICTORE. 824. Vide quanta virtus sit humilitas: socia est humilitatis virginitas, et socia est virginitatis humilitas; non tamen potest, si ab est humilitatis, satisfacere virginitas, potest autem cetera virginitas satisfacere, si habeat vera humilitas. Serm. 83, *de Divers.*

JOAN. TRITH. 825. Prae omnibus inter virtutes caeteras decoret virginitatem humilitas: quia sine humilitate, nulla Deo placebit virginitas. *Prosec.*

826. Frustra ergo se gloriatur virginem, quae superbia fastu inflata de sua mente expulit humilitatem.

827. Sine enim humilitate non est sincera virginitas; quia virginitatis ornatus, in humilitate resplendet. Epist. 3, *ad Quosdam moniales.*

PETRUS BLESSENS. 828. Collactanea virtutes sunt, virginitas et humilitas. Serm. 35, *de Omnib. Sanct.*

VIRGINITAS ET JEJUNIUM. Vide Jejunium et Virginitas *supra*.

VIRGINITAS ET MISERICORDIA.

S. JOANNES CHRYSOST. 829. Nihil sane tenebrosius est, quam virginitas oleo carens. Homil. 79 *Oper. perf.* super *Matth.*

S. AMBROS. 830. Ubique in virgine omnes singularum virtutum est pudor; hic individuis debet esse virginitati, sine quo non potest esse virginitas. Lib. 2, *de Virginit.*

831. In virgine pudor ornatur aetatem, taciturnitas commendat pudorem. *Ibid.*, lib. 3.

832. Virginitatis dos quaedam est verecundia,

quae commendatur silentio. *De Instit. virg.*, cap. 1.

833. Verecundia semper est comes individua s. OETA. integra virginitatis et continuae castitatis. Serm. 12, *de Assump. B. M.*

VITA ET DOCTRINA. Vide Doctrina et Vita *supra*.

ZELUS ET CHARITAS.

S. HIERONYMUS. 834. Quo zelus fervidior, ac vehementior spiritus, profusiorque charitas, eo vigilantiori opus est scientia, quae zelum suppressat, spiritum temperet, ordinet charitatem. Serm. 49, super *Cant.*

835. Oportet prorsus vino zeli in charitate ferventis aestuet, qui aliis praesidet. Lib. 5 *Florum*, cap. 4.

ZELUS ET COMPASSIO.

836. Cum aderit compassionis affectus et zelus justitiae, necesse est ut adsit spiritus discretionis. Serm. 2 *Pascha.*

HUGO CALI. 837. Correctionis zelus debet sequi compassionem; nam compassio sine zelo correctionis, remissum facit correctorem; et zelus sine compassione, severum. Super *Genes.*, cap. 34.

S. JOANNES CHRYSOST. 838. Zelus veniam negans, potius furor est quam zelus; et admonitio misericordia carens, tortura quaedam est. Homil. *de Habenda cura salutis proximi.*

ZELUS ET DISCRETIO.

S. BERNARDUS. 839. Cum aderit compassionis affectus, et zelus justitiae, necesse est, ut adsit spiritus discretionis, ne forte cum oporteat hunc exhiberi, ille procedat, et indiscretio ipsa confundat universa. Serm. 2 *Pascha.*

840. Virtus discretionis absque charitatis fervore jacet, et fervor vehemens absque discretionis temperamento praecipitat. *Prosec.*

841. Laudabilis, cujus fervor discretionem origit, et discretio fervorem regit. Serm. 23, super *Cant.*

842. Ubi vehemens emulatio, ibi maxime discretio est necessaria, quae est ordinatio charitatis. *Ibid.*, serm. 49.

HUGO CALI. 843. Ignis et gladius, zelus et discretio. Zelus si solus est, errat: discretio si sola est, inficit. Super *Genes.*, cap. 22.

ZELUS ET JUSTITIA. Vide Justitia et Zelus *supra*.

ZELUS ET PATIENTIA.

844. Patientia parum valet sine zelo, et minus valet zelus sine patientia. Super II *Reg.*, cap. 23.

ZELUS ET SCIENTIA. Vide Scientia et Zelus *supra*.

ZELUS ET SIMPLICITAS. Vide Simplicitas et Zelus *supra*.

VIRTUTUM ET VITIORUM CONFLICTUS. Vide Conflictus.

VISIO DEI.

GLOSS. ORD. Definitio. Visio Dei, cognitio est. Super *Luc.*, cap. 11, in illud: *Videntes eum.*

SENTENTIA PATRUM.

S. AMBROS. 1. Nemo potest amictu vestitus philosophiae, in habitu scilicet sapientiae secularis, Christum videre. Lib. 3, *de Virginit.*

2. Nemo magis potest videre divina, nisi qui humilitatis suis conscius, nescit extolli. *De Viduis.*

3. Non in loco Deus videtur, sed mundo corde, nec Deus circumscribitur visu. Lib. 1, super *Luc.*, cap. 1, in illud *Matth.* v: *Beati mundo corde*, etc.

S. ANSELM. 4. Quid faciet Domine servus tuus? anhelat videre te, et nimis abest facies tua. In *Prosologia*, cap. 1.

S. AUGUST. 5. Illud totum comprehenditur videndo, quod ita videtur, ut nihil ejus lateat videntem. Epist. 112, *ad Paulinum*, cap. 9.

6. Illi qui sapiunt, contentur mente videre quod verum est. Epist. 112, *ad Paulinum*, cap. 23.

7. Nisi ab hac vita quisque quodammodo moriatur, sive omnino exiens de corpore, sive ita aversus et alienatus a carnalibus sensibus, in Dei non subvenitur visionem. Lib. 12, *de Genesi ad litteram*, cap. 27.

8. Est illud summum bonum, quod purgativissimis mentibus cernitur, et a se propterea cerni comprehendique non potest: quia humane mentis acies invalida in tam excellenti luce non figitur, nisi per justitiam fidei nutrita vegetetur. Lib. 1, *de Trinit.*, cap. 2.

9. Tanto Deum purius cernit homo, cum se solo solum invenit. *De Spiritu et anima*, cap. 57.

10. Tanto libentius, quanto dulcius Sancti Deum aspiciunt in aeterna vita, cujus aspectus plus, facies decora, eloquium dulce *Prosec.*

11. Illum videre summa felicitas est, summa jucunditas, vita aeterna, et vita beata. *Ibid.*

12. Quanto flagrantius diligimus Deum, tanto certius sereniusque videmus. Lib. 8, *de Trin.*, cap. 9.

13. Quam stulti sunt, qui Deum istis exterioribus oculis quaerunt, cum corde videatur. Lib. 1, *de Serm. Domini in monte*, super: *Beati mundo corde.*

14. Quemadmodum lumen hoc videri non potest, nisi oculis mundis: ita nec Deus videtur, nisi mundum sit illud, quod videri potest. *Ibid.*

15. Illa visio Dei tanta pulchritudinis visio est, et tanto amore dignissima, ut sine hac, quibuslibet aliis bonis praeditum atque abundantem, non dubitet Plotinus infelicissimum dicere. Lib. 10, *de Civit. Dei*, cap. 16.

16. A sordibus animi quanto est quis purgatus, tanto verum Deum facilius intuetur. *De Unit. credendi*, cap. 16.

17. Quidquid laboras, ut vis hae: tota enim merces nostra visio est. Super *Psal.* xc, conc. 2, vers. ult.

18. Si quotidie oporteret nos tormenta perferre, si ipsam gehennam longo tempore tolerare, ut Christum in gloria sua videre possemus, et sanctis ejus sociari, nonne dignum esset pati omnia quod triste est, ut tanti boni, tantaeque gloriae participes haberemur? In *Soliq. anime*, cap. 17.

19. Lux beatissima non nisi a purgativissimis oculis videri. *Ibid.*, cap. 34.

20. Deum videre vis? prius cogita de corde mundando: quicquid ibi vides quod displicet Deo, tolle. Serm. 2 *Aens.*

21. Sine pace Deum videre non potes. Serm. 28, *ad Fratres in eremo.*

22. Quae merces fidei, aut quod omnino vel nomen fidei est, si modo vis videre quod teneas? *Prosec.*

23. Non debes ergo videre quod credas, sed credere quando non vides, ne cum videris erubescas. Serm. 1, *Dom.* 23, post *Trin.*

24. Ipsum verum non videbis, nisi in Philosophiam totus intraveris. Lib. 2, *contra Academic.*, cap. 3.

25. Noli abscondere a me faciem tuam: moriar ne moriar, ut eam videam. Lib. 1 *Conf.*, cap. 5.

26. Doleo quod te non video, et meisum consolatur dolor. Epist. 32.

27. Deus cum absens putatur, videtur: et cum praesens est, non videtur. Epist. 112, cap. 6.

28. Qui potest Deum invisibiliter videre, ipse Deo potest incorporaliter adherere. *Ibid.*, cap. 15.

29. Nobis fidei merces, visio Dei promittitur. Epist. 6.

30. Si credendo diligimus quod nondum videmus, quanto magis cum videre coeperimus? Lib. 1, *de Doctr. christ.*, cap. 38.

31. Credimus quod non videmus, ut videre quod credimus mereamur. *De Catech. rud.*, cap. 25.

32. Si videre Deum malum est, non est bonum Deus; bonum autem est Deus, bonum est igitur Deum videre. *De duob. animab.*, cap. 12.